

MULTISPIRAL KOMPYUTER TOMOGRAFIYASI IMKONIYATLARI.

Tuychiev Zoirjon, Sarikov Sirojiddin.

Respublika shoshilinch tez tibbiy yordam ilmiy markazi. Andijon filiali.

So'nggi paytlarda multispiral kompyuter tomografiyasi umumiy diagnostika usuli yurak kasalliklari diagnostikasida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Qon tomirlarining aterosklerotik shikastlanishini tashxislash uchun MSKT o'tgan asrning 90-yillaridan beri ishlatilgan. Usul rivojlanishining boshida koronar arteriyalarni to'g'ridan-to'g'ri ko'rish va yurakni batafsil o'rganish mumkin emas edi, chunki yurak qisqarishidan olingan artefaktlarning past aniqligi va yuqori foizi bunga imkon bermas edi. Birinchi ikki spiralli tomograflar ikki qator detektorlar 1992 yilda "Elsint Co" kompaniyasi tomonidan taqdim etilgan. 1998 yilda – mos ravishda to'rt qatorli detektorlar bilan to'rt spiral tomograflar taqdim etilgan. Shunday qilib, to'rt spiralli beshinchi avlod kompyuter tomograflar bugungi kunda oddiy spirallarga qaraganda 8 marta tezroq ishlashi ma'lum. 2004-2005 yillarda 32, 64 va 128 kesimli ikki rentgen naychali multispiral kompyuter tomograflari taqdim etildi. Bugungi kunda ba'zi klinikalarda 320 ta kesimli tomograflar mavjud bo'lib, ular birinchi marta 2007 yilda "Toshiba" kompaniyasi tomonidan taqdim etilgan va bu rentgen kompyuter tomografiyasi evolyutsiyasining yangi bosqichi yaratib berdi. Ular nafaqat miya va yurakda sodir bo'ladigan fiziologik jarayonlar tasvirlarni olish imkonini beradi, balki real vaqtda deyarli hamma narsani kuzatish imkoniyatini ham beradi. Hozirgi vaqtda 64-kesimli MSKT yurak va yirik tomir kasalliklari uchun yurak-qon tomir tizimini tashxislashda ishlatiladi, masalan:

- 1) yurak ishemik kasalligi;
- 2) aorta kasalliklari (koarktatsiya, anevrizma, disektsiya va boshqalar);
- 3) periferik arteriyalarning shikastlanishi (pastki ekstremitalarning arteriyalarining aterosklerozini yo'q qilish, ateroskleroz karotid arteriyalar va boshqalar);
- 4) miyokarditlar;

- 5) perikardit;
- 6) yuqumli endokardit;
- 7) o'pka emboliyasi;
- 8) tug'ma rivojlanish anomaliyalari
yurak-qon tomir tizimi;
- 9) orttirilgan yurak nuqsonlari (masalan, rivojlanish bilan aorta qopqog'ining kalsifikatsiyasi stenoz yoki yurak yetishmovchilik va boshqalar);
- 10) aritmiya .

Yuqorida keltirilgan kasalliklarni oldini olishda va ularni tashxislashda multi spiral kompyuter tomografiyasini ahamiyati katta chunki, kasallikning to'g'ri diagnostikasi davolashning samaradorligini oshiradi

Foydalanilgan adabiyotlar.

1. Anders K., Baum U., Schmid M. et al. Coronary artery bypass graft (CABG) patency: assessment with high-resolution submillimeter 16-slice multidetector-row computed tomography (MDCT) versus coronary angiography // *Eur. J. Radiol.* 2006. Vol. 57, № 3. P. 336–344.
2. Arslan S., Gundogdu F., Acikel M. et al. Asymptomatic cardiac lipoma originating from the interventricular septum diagnosed by multi-slice computed tomography // *Int. J. Cardiovasc. Imaging.* 2007. Vol. 23, № 2. P. 277–279.
3. Baks T., Cademartiri F., Moelker A. D. et al. Multislice computed tomography and magnetic resonance imaging for the assessment of reperfused acute myocardial infarction // *J. Am. Coll. Cardiol.* 2006. Vol. 48, № 1. P. 144–152.
4. Brodoefel H., Klumpp B., Reimann A. et al. Late myocardial enhancement assessed by 64-MSCT in reperfused porcine myocardial infarction: diagnostic accuracy of low-dose CT protocols in comparison with magnetic resonance imaging // *Eur. Radiol.* 2007. Vol. 17, № 2. P. 475–483.